

৩/২০০

তাৰিখ ০০ ০০ ০০ ০০ ০০ ০০ ০০
পৃষ্ঠা ০০ কলা

তোৱেৰ কাণ্ড

হিংসতাৰ আশক্ষাৰ মধ্যে কোল। ইচএসসি পৰীক্ষা শুল্ক

৫২টি বুকিপূৰ্ণ কেন্দ্ৰ, নকল বোধৈৰ বিক্ৰৈ স্থানীয় পৰ্যায়ে ব্যাপক চাপ
সন ঘোষ: আগামীকাল থেকে ৭ শিক্ষকা
 বোর্ডৰ অধীনে সুবা দেশে একযোগে শুল্ক
 ও উচ্চ মাধ্যমিক সার্টিফিকেট
 ইচএসসি পৰীক্ষা। আসন্ন জাতীয় সংসদ
 বিচনেৰ আকলে কলেজ পৰ্যায়েৰ এই
 বাধিক পৰীক্ষাকে ঘিৰে দেশেৰ সবৰত
 পৰ্যায় নকল ও কোথাও কোথাও
 ইঙ্গৰেজী আপোকা কৰা হচ্ছে। ইতিমধ্যে
 ৩২টি পৰীক্ষা কেন্দ্ৰৰ মধ্যে ৪৬২টিকে
 তাৰিখক নকলপ্ৰবণ ও বুকিপূৰ্ণ হিসেবে
 হিত কৰে বিশেষ ব্যৱস্থা দেওয়াৰ জন্য
 স্থানীয় প্ৰশাসনকে নিৰ্দেশ দেওয়া হচ্ছে।
 কোল শুল্ক হয়ে ইচএসসিৰ তত্ত্বাবৃ
 তীক্ষা শেষ হবে ৯ জুন। এৰপৰি বিভিন্ন
 মধ্যেৰ ব্যবহাৰিক পৰীক্ষা ১৪ জুন শুল্ক হয়ে
 গ্ৰহণ হবে ২ জুলাইয়েৰ মধ্যে। ইতিমধ্যে
 বকারবিৰোধী আলোলনে অঞ্চলিকাৰী

বিবোধী দলগুলো ইচএসসি পৰীক্ষাৰ সময়
 হৰতাল কৰ্মসূচি না দেওয়াৰ সিদ্ধান্ত
 নিয়োগ হৈ। এৰ ফলে মাসবাধাী এই পৰীক্ষা
 নিয়ে আগতত আৰ কোনো অনিচ্ছতা
 নেই।

তাৰে বোৰ্ড কৰ্মকৰ্তাৰা পৰীক্ষায় নবল
 প্ৰবণতা দূৰ কৰাৰ জন্য বেশকিছু পদক্ষেপ
 বাস্তবায়ন কৰত গিয়ে তাৰা নানাবৰকত বাধাৰ
 সম্মুখীন হচ্ছেন। বেশি বাধা আসছে স্থানীয়
 সামৰণ্ড ও রাজনৈতিক নেতৃত্বকৰ্মীদেৰ কাছ
 থেকে। কলেজেৰ ছেলেমেয়েৰা নকলেৰ
 সুযোগ না পেলে আগামী নিৰ্বাচনে ভোট
 কৰে যাবে এমন অজহাত দেখিয়েও
 পৰীক্ষায় কড়াকড়ি আৱোপেৰ বিৱোধিতা
 কৰা হচ্ছে। বৈতন চাপেৰ মূল্য এৰাব
 উল্লেখযোগসংখ্যক নকলপ্ৰবণ কেন্দ্ৰ চিহ্নিত
 ● এৰপৰি পৃষ্ঠা ২ কলাম ৪

সাহসতাৰ আশক্ষাৰ মধ্যে ইচএসসি

প্ৰথম পাতাৰ পৰি কৰা হলো কোথাও একটি ও বাতিল কৰা ইয়নি।
 এৰাৰ ঢাকা বোৰ্ড মোট ২৪৫টি কেন্দ্ৰৰ মধ্যে বুকিপূৰ্ণ ও নকলপ্ৰবণ কেন্দ্ৰ ১০টি,
 মাজগাহী বোৰ্ড ২৫৫টি কেন্দ্ৰৰ মধ্যে ১২৫টি বুকিপূৰ্ণ বোৰ্ডে ১০৩টি কেন্দ্ৰৰ মধ্যে
 ৬০টি, যশোৱা বোৰ্ডে ১৪৩টি কেন্দ্ৰৰ মধ্যে ৫৫টি; চুটাইয়া বোৰ্ডে ৯৩টি কেন্দ্ৰৰ মধ্যে
 ৬০টি, যশোৱা বোৰ্ডে ৭৩টি কেন্দ্ৰৰ মধ্যে ৩০টি এবং সিলেট বোৰ্ডে ৫১টি কেন্দ্ৰৰ মধ্যে
 ২৩টি কেন্দ্ৰে নকল ও সহিংসতা হতে পাৰে বলৈ চিহ্নিত কৰা হয়েছে।

প্ৰতিটি শিক্ষা বোৰ্ডে ৪টি তদনৱকি দিয়ে পৰীক্ষা সংষ্টৰ্ভেৰে পৰিচালনাৰ জন্য কাজ কৰাৰে।
 ঢাকা শিক্ষা বোৰ্ড কলেজ শিক্ষকদেৱ নিয়ে ৫০টি এবং কৰ্মকৰ্তাৰেৰ সময়েৰ ৩০টি
 ডিজিলেক্স টিম গঠন কৰা হয়েছে। এছাড়া প্ৰতি কেন্দ্ৰ সৰকাৰি, বেসৰকাৰি দুইজুন
 শিক্ষককে সাৰ্কফিলক তদাৱকিৰণ দিয়েও হয়েছে। এছাড়া মন্ত্ৰণালয়ৰ নিৰ্দেশে শিক্ষা
 শিক্ষককে সাৰ্কফিলক তদাৱকিৰণ দিয়ে গঠন কৰেছে, যে টিমৰ সদস্যৱাৰ ১২ ঘণ্টাৰ মোটৈশে
 দেশৰ যেকোনো কেন্দ্ৰ পৰিদৰ্শন কৰাৰ জন্য প্ৰস্তুত থাকবেন।

শিক্ষামন্ত্ৰী এ এস ইচ কৈ, সাদেক ভোৱেৰ কাগজকে বলেছেন, “পৰীক্ষা কেন্দ্ৰৰ
 বাইৱে নিবাপত্তা নিষিত কৰাৰ জন্য সৰ্বোচ্চ ব্যৱস্থা দেওয়া হয়েছে। আগৰত্তে পৰীক্ষা
 বাইৱে নিবাপত্তা নিষিত কৰাৰ জন্য সৰ্বোচ্চ ব্যৱস্থা দেওয়া হয়েছে। কিন্তু তিতৰে নকল টোকাতে পাৰেন
 কেন্দ্ৰৰ বাইৱে অবস্থা অনেক ভালো হয়েছে। শিক্ষকৰা উদোগী হলৈ কোথাও নকল হবে না।
 পৰিদৰ্শনৰেৰ দায়িত্ব পালনকৰাৰ শিক্ষককৰা।”

শিক্ষামন্ত্ৰী বলেছেন, “একটি এলাকায় ৪-৫টি কেন্দ্ৰ থাকে। যজ্ঞাঙ্গটৈ থাকেন মাত্ৰ
 একজন। তাৰ পক্ষে এক সৰকিছু তদনৱকি কৰাৰ সত্ত্ব নয়। এ জন্য শিক্ষকদেৱ ই এগিয়ে
 আসতে হৈ। নকল প্ৰতিবেদনে শিক্ষকদেৱ ভূমিকাই বেশি।”

এদিকে যোৰবাৰা ঢাকাৰ জেলা প্ৰশাসকেৰ কাৰ্যালয়ে পৰীক্ষাকাৰী কাজে সংশ্ৰিত কেন্দ্ৰ সচিব
 ইউএনওসহ অন্যদেৱ এক বৈতনক শিক্ষককাৰি অভ্যাসকেৰ জন্যন। স্থানীয় ইউএনওসহ
 রাজনৈতিকিদেৱ ও প্ৰশাসকদেৱ কৰ্মকৰ্তাৰে কলেজগুলোতে অবকাঠামোগত অসুবিধাৰ সুযোগ
 আভিযোগ কৰে বলেছেন, প্ৰশাসকদেৱ কলেজগুলোতে অবকাঠামোগত অসুবিধাৰ সুযোগ
 নিয়ে স্থানীয় মাত্তান, বাধা কৰে বলেছেন, পৰিদৰ্শনকেৰ দায়িত্ব পালন কৰতে গিয়ে তাৰা বৰং এখন নকলে
 সহায়তাকাৰী হিসেবে চিহ্নিত হচ্ছে।

আগামীকাল প্ৰথম দিনে ইংৰেজি ১ম পত্ৰেৰ পৰীক্ষা অনুষ্ঠিত হবে। এৰাব নতুন দুটি
 বোৰ্ড বিৰামল ও সিলেটেৰ অধীনে প্ৰথমবাৰেৰ মতো ইচএসসি পৰীক্ষাৰ আসন বিন্দ্যুস
 বোৰ্ড মোট ৩০টি মোট ৭ বোৱেৰ অধীনে এৰাৰ মোট পৰীক্ষার্থী ৫ লাখ ৭১
 কৰা হয়েছে। এ দুটি বোৰ্ডসহ মোট ৭ বোৱেৰ অধীনে এৰাৰ মোট পৰীক্ষার্থী ২ লাখ ৭১
 হাজাৰ ১১৪। এৰ মধ্যে নিয়মিত পৰীক্ষার্থী মাত্ৰ ২ লাখ ১০ হাজাৰ। বাকিৰা অনিয়মিত,
 প্ৰাইভেট এবং বিশেষ পৰীক্ষার্থী। গত বছৰ যাবা এক বিষয়ে ফেল কৰেতে এৰাৰ তাৰই
 প্ৰাইভেট এবং বিশেষ পৰীক্ষার্থী হিসেবে অংশ নিয়েছে। বিজ্ঞন, বলা ও বাণিজ্য শাখায় এৰাৰ সাৰা দেশে
 বিশেষ পৰীক্ষার্থী ৩ লাখ ৫০ হাজাৰ এবং মহিলা পৰীক্ষার্থী ২ লাখ ২১ হাজাৰ।

পৰীক্ষা পৰীক্ষার্থী ৩ লাখ ৫০ হাজাৰ এৰ মহিলা পৰীক্ষার্থীদেৱ কলেজ বলৈ পৰীক্ষা
 নতুন পদক্ষেপ নিয়েছে। এৰ মধ্যে সুবা দেশে পৰীক্ষার্থীদেৱ কলেজ বলৈ পৰীক্ষা
 প্ৰযুক্তি অনুত্তম। অৰ্থাৎ এক কলেজৰ পৰীক্ষার্থীদেৱ অনু কলেজৰ কেন্দ্ৰে পৰীক্ষা দেওয়া
 হৈ। এৰ আগে পৰ্যাপ্ত এইচএসসি পৰীক্ষায় মহানগৰ ও বড়ো বড়ো জেলগুলোতে এ
 হৈ। এৰ আগে পৰ্যাপ্ত এইচএসসি পৰীক্ষায় শাখায় এৰাৰ সাৰা দেশে
 ব্যৱস্থা কাৰ্যকৰ ছিল। গত মাঠে অনুষ্ঠিত এইচএসসি পৰীক্ষায় প্ৰথমবাৰেৰ মতো আসন
 বিন্দ্যুসেৰ এ ব্যৱস্থাটি সাৰা দেশে কাৰ্যকৰ কৰা হয়।

তাৰে বোৰ্ডগুলোৰ সুত্ৰে জানা গৈছে, বিভিন্ন স্থানে এ ব্যৱস্থাটি কাৰ্যকৰ কৰতে স্থানীয়
 প্ৰশাসনকে হিমগ্ৰহণ থেকে হচ্ছে। নকল প্ৰতিবেদনেৰ মধ্যে এই উদোগকে ব্যৰ্থ কৰতে
 রাজনৈতিক নেতৃত্বকৰ্মীদেৱ বাধা মাঠে নকলবাজ পৰীক্ষার্থী। তাৰা তাদেৱ
 সুবিধামতে এলাকায় কেন্দ্ৰ দেওয়াৰ জন্য প্ৰশাসনকে চাপ দিয়েছে। এতে কাজ না হলৈ
 রাখা হৈ। নকলবাজৰা পুৱৰানে কেন্দ্ৰ বহালৰ দাবিতে সহিংসতা কৰছে। ইতিমধ্যে বণ্ডা
 নৈয়াখালীসহ দেশেৰ বেশ কয়েকটি স্থানে এমন সহিংসতাৰ খৰে পাওয়া গৈছে।

এদিকে শিক্ষা মন্ত্ৰণালয় প্ৰতিবেদন থেকে শিক্ষা মন্ত্ৰণালয়ৰ নিৰ্দেশ দেওয়া হয়েছে।
 বোৰ্ডগুলোকে উপজেলা সদৱেৰ বাইৱে কেন্দ্ৰ ন রাখাৰ আবেদন কৰিব। জেলাৰ কোথাও কেন্দ্ৰ বাতিল
 কৰে ন রাখা আবেদন কৰিব। জেলাৰ কোথাও কেন্দ্ৰ বাতিল কৰে ন রাখা আবেদন কৰিব।
 পৰিষেবা পৰীক্ষা নিয়ন্ত্ৰণ কৰিব।

এইচএসসি পৰীক্ষার আগামীকাল দেশে আগশ্মানি সারা দেশে আগামীকাল থেকে কাৰিগৱি শিক্ষা বোৰ্ডেৰ
 ইচএসসি পৰীক্ষার প্ৰশাসন ব্যৱস্থাপনা হিতীয় ও চৰ্তুৰ পৰ্বত সম্পাদনী পৰীক্ষায় শুল্ক হচ্ছে। ২৬৮টি
 ইচএসসি পৰীক্ষা (ব্যৱস্থা ব্যৱস্থাপনা) হিতীয় ও চৰ্তুৰ পৰ্বত সম্পাদনী পৰীক্ষায় শুল্ক হচ্ছে।
 প্ৰতিষ্ঠানেৰ মোট ২৩ হাজাৰ ছাত্ৰী অনুসৰি আসন বিন্দ্যুসেৰ কৰা হয়ে আগামী